

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola
7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2024. 11. 21.

4. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

A 60 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a második fordulóba az alábbi linken 2024. november 22-29. között: http://pseg.hu/?page_id=53 A dolgozatoknak 2024. december 02-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola 7150 Bonyhád, Kossuth L. utca 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét is!

Tollbamondás pontszáma	
Szövegértés pontszáma	
Helyesírási teszt pontszáma	
Összesített pontszám	

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyné Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Tollbamondás

[illegible]

Szövegértés**Olvasd el figyelmesen a szöveget!****Egyes szám – többes szám**

A szám egyike a nyelvtani fogalmaknak. Nyelvünk ezzel az eszközzel jelzi azt a természetes különbséget, amely egy vagy egynél több példány van egy adott tárgyból. Az egyes szám a magyarban jelöletlen, a többes számot jellel fejezzük ki (pl. ház ~ házak).

Egyesszám-kedvelő a magyar nyelv. A páros testrészeket is egyes számban használjuk. Ha egyet kell megneveznünk - a beszélt nyelvben és az állandósult szókapcsolatokban, más kötött szerkezetekben - (pl. fáj a szeme), a *fél* szót például a kiemelt testrész elé tesszük: *a fél lábára sánta, fél szemére vak*. Szűcs Tibor nyelvész utal rá, hogy erre a sajátos vonásra már Lotz János felhívta a figyelmet. S ekként nem tartjuk minden esetben indokoltnak a többes számot a főnéven külön megjelölni.

Vizsgáljuk meg az alábbi szólásokat és közmondásokat!

- A) *Sok baba közt elvész a gyerek.*
- B) *Nem nőnek a fák az égig.*
- C) *Jobb a sűrű fillér, mint a ritka forint.*
- D) *Aki mer, az nyer.*
- E) *Ahány ház, annyi szokás.*
- F) *Két malomban örölnék.*

FELADATOK**1. Melyik szólásnak, közmondásnak a jelentése? Írd a fenti szövegből a betűjelet a mondat után! 6/**

Nem értik egymást, mert másról beszélnek.	
Mindennek és mindenkinek vannak határai.	
Mindenki másképp csinálja.	
A kicsi nyereség is megfelelő.	
Túl sokan okoskodnak az adott ügy körül.	

A kimaradt mondat jelentése:

2. Írd a megfelelő helyre a táblázatban a fenti szólásmondások betűjelét!**6/**

Használd fel a felvezető szöveget a megoldáshoz!

Több személyre vagy dologra vonatkozik a mondat.	Egyes számot hordoz a mondat, de több személyt vagy dolgot jelöl.

3. A szám. Mit jelent még ez a szó? Írj három mondatot, amelyben mást-mást jelent, mint a nyelvtani kifejezés!

3/

- a)
- b)
- c)

4. Helyettesítés.

5/

a) Írj rokon értelmű szót vagy kifejezést a szövegből származó elemek mellé!

indokolt:

különbség:

állandósult:

b) Írj konkrét példát a szövegből származó kifejezések mellé!

Tanács: Ne a szövegből válassz elemeket!

páros testrészt:

közmondás az egyik testrésszel kapcsolatban:

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____ pont

Helyesírási feladatok

1. Zsuzsinak a tollbamondás alkalmával 10 j-t vagy ly-t tartalmazó szót kellett leírnia. Vajon hányat sikerült neki? Pipáld a helyesen, javítsd a helytelenül írt szavakat! **10/**

tanfolyam	_____
bűbályos	_____
elbűlyik	_____
ijesztő	_____
pocsolya	_____
eséjes	_____
babgujás	_____
folyam	_____
ujj	_____
talaly	_____

2. Olimpiai feladatok

A) Egészítsd ki az alábbi szavakat a megfelelő betűvel/betűkkel!

11/

- Hol rendezték a 2024. évi nyári olimpiát? __árizsban
- Olimpiai sportágak: b__rk__zás, cse__gáncs, ka__ak-ken__, v__vás, v__zilabda, ö__usa, gere__ha__ítás, ország__ti kerékpár, r__dugrás, akadá__futás

B) Állítsd számozással (1-4.) betűrendbe az olimpián részt vevő magyar sportolók nevét!

4/

- a) __Sugár Katinka __Bácskay Csenge __Bánhidi Bence __Bartucz László
- b) __Neszmély Boglárka __Nemes Rita __Németh Nándor __Nádas Bence
- c) __Simon Petra __Siklósi Gergely __Szilágyi Áron __Sipos Adrián
- d) __Magyari Alda __Major Veronika __Madarász Dóra __Madarász Viktória

C) Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat, szókapcsolatokat!

10/

aranyérem	_____
bokszedző	_____
világcsúccsal büszkélkedik	_____
összes érmes	_____
olimpiai bizottság	_____
holland résztvevő	_____

3. Tagold 3 mondatra a következő szósort úgy, hogy közben ügyelj a helyesírásra is, mert néhány szó írásmódját elrontottuk!

12/

Olimpia i játékok a telő ször g ör ö g or s z á g b a n r e n d e z t e k i d ő s z á m í t á s u n k e l
ő t a m a i o l i m p i a a l e g n é z e t t e b t e l e v í z i ó s m ű s o r a s p o r t o l ó k k ű l ö m b ö z ő v e r s
e n y s z á m o k b a n m é r h e t i k ö s s z e t u d á s s u k a t

4. P vagy pp? Egészítsd ki a szavakat a *p* betű megfelelő hosszúságú alakjával!

13/

Ja __án, sto __tábla, ro __an, kö __eny, é __elméjű, la __angás, lesto __ol, la __ocka, ma __a,
é __enséggel, elsá __ad, Ko __ány, re __etázik

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____ pont